

Závěrečná správa
k monitorovaniu dodržiavania štandardov obsahu a funkčnosti
webových stránok
(jún-november 2013)

Bratislava, november 2013

1. Obsah záverečnej správy:

Obsah správy o aktuálnom stave dodržiavania vybraných štandardov tvoria nasledovné dokumenty:

- Záverečná správa k monitorovaniu dodržiavania štandardov obsahu a funkcionality webových stránok
 - Príloha č. 1 – Metodika monitorovania
 - Príloha č. 2 – Monitorovacia vzorka
 - Príloha č. 3 – Vzorka usporiadaná podľa obsahu webového sídla
 - Príloha č. 4 – Vzorka usporiadaná podľa komponentov a funkcionalít webového sídla
 - Príloha č. 5 – Vzorka usporiadaná podľa vizuálneho rozloženia webových stránok
 - Príloha č. 6 – Porovnanie výsledkov pre roky 2011 a 2013

2. Zhrnutie všeobecných informácií o monitorovaní

2.1 Úvod do monitorovania obsahu a funkčnosti webových sídiel

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových sídiel v roku 2013 nadväzuje na predchádzajúce monitorovania v rokoch 2006 až 2011 a najmä na 1. etapu monitorovania, ktorá prebiehala v mesiacoch jún a júl 2013. V kapitole 1 sa uvádzajú relevantné časti zadania projektu.

Monitorovanie tejto oblasti štandardizácie prebieha od roku 2008, pričom príslušná legislatíva ju prvý krát uviedla do platnosti v roku 2008 a účinnosť príslušných štandardov začala od 15. júla 2009.

Testovanie vychádzalo z presných požiadaviek, definovaných Výnosom Ministerstva financií SR č. 312/2010 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy (ďalej len "výnos") a to konkrétne so zameraním na štandardy podľa § 15 Obsah webového sídla, § 16 Komponenty a funkcionality webového sídla a § 17 Vizuálne rozloženie webových stránok.

V rámci monitorovania boli použité váhy jednotlivých požiadaviek, vypracované v predchádzajúcich etapách monitorovacích projektov.

Štandardy obsahu a funkčnosti webových sídiel sa zameriavajú najmä na zvyšovanie kvality poskytovaných elektronických služieb verejnej správy a to najmä na informatívnej úrovni (úroveň 1)¹.

Celkovým zámerom monitorovania je získať podporné informácie pre kontrolnú činnosť Ministerstva financií SR a zároveň slúžia na hodnotenie kvality webových sídiel verejnej správy a vyhodnotenie stavu implementácie požiadaviek pred a po uplynutí príslušných prechodných období.

¹ Zadefinované podľa § 44 výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy

2.2 Čo je nové

Metodika sa oproti roku 2011 čiastočne zmenila, nakoľko v roku 2013 sú už v plnej účinnosti aj písmená g) až i) § 15.

Štandard výnosu, týkajúci sa vizuálneho rozloženia webových stránok (§ 17), sa zameriava na sémantickú úroveň poskytovania informácií, a to najmä na urýchlenie prístupu návštevníkov webových sídiel verejnej správy urýchlením intuitívnej navigácie.

2.3 Použitá vzorka

V 2. polroku 2013 sa hodnotila vzorka v rozsahu 170 webových sídiel, ktorá bola v celkových výsledkoch spojená so vzorkou 80 webových sídiel z 1. polroku na celkový počet 250 webových sídiel verejnej správy. V hodnotení boli zahrnuté všetky primárne webové sídla ústredných orgánov verejnej správy a samosprávnych krajov a pomerové počty webových sídiel ostatnej štátnej správy, miest a obcí.

Jednotlivé sídla monitorovacej vzorky boli zvolené na základe požiadaviek Ministerstva financií SR, presné rozdelenie je uvedené v kapitole 3.

Sídla organizácií, ktoré nie sú povinnými osobami v zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy, sú uvádzané ilustratívne a žiadna legislatívne dané porušenie ani sankčné konania im zo zistení nevyplývajú.

2.4 Metodika monitorovania

Metodika monitorovania je uvedená v prílohe 1.

3. Výsledky monitorovania

Pri kontrole bolo použité nasledovné rozdelenie kategórií povinných osôb, ktoré sa používa aj pri iných monitorovaniach:

- Štátna správa
 - Ústredné orgány štátnej správy (ďalej aj len „ÚOŠS“).
 - Ostatné orgány štátnej správy.
- Územná samospráv
 - Vyššie územné celky (ďalej aj len „VÚC“).
 - Mestá.
 - Ostatné obce.

Monitorovacia vzorka v roku 2013 bola 250 webových sídiel, so zameraním sa na centrálné (najvýznamnejšie) organizácie štátnej správy a samosprávne kraje a krajské mestá v prípade územnej samosprávy. Monitorované boli všetky ústredné orgány verejnej správy a vyššie územné celky a približne 60% miest (82 z celkového počtu 138).

Celkové rozdelenie vzorky je možné vidieť v tabuľke č. 4.

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Typ organizácie	Počet
ÚOŠS	23
Ostatná štátna správa	97
Štátna správa	120
VÚC	8
Mestá	82
Obce	40
Územná samospráva	130
Verejná správa spolu	250

Tabuľka č. 4 – Rozdelenie monitorovacej vzorky

Výsledky testovania a konkrétne zistenia pre jednotlivé organizácie sú uvedené v prílohách č. 2 až 5. V rámci monitorovania boli 2 náhodne vybrané sídla monitorované opakovane vo fáze 1 aj 2, výsledky sú súčasťou záverov.

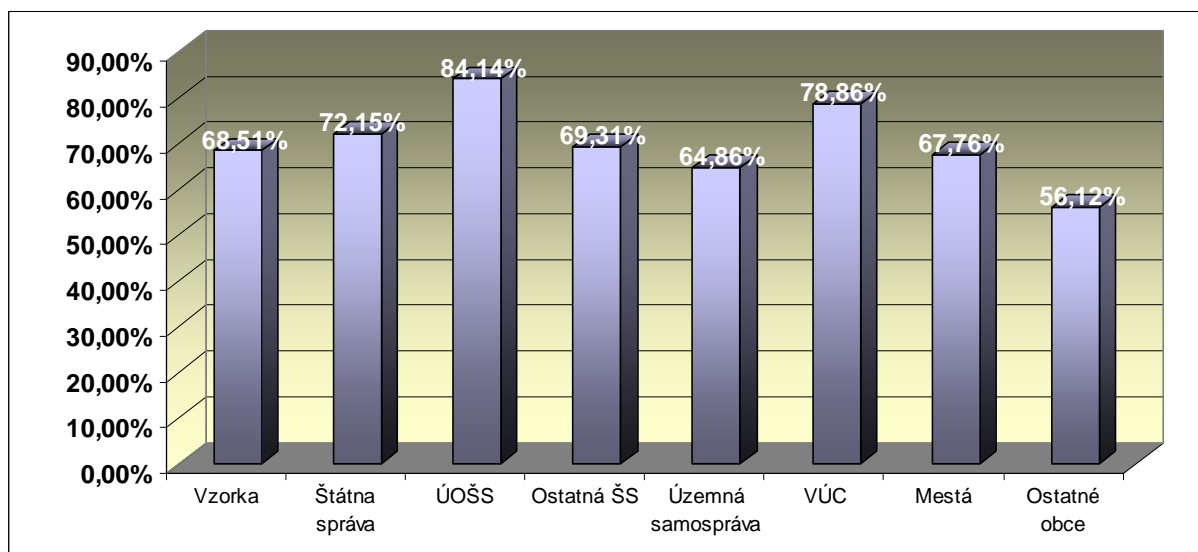
Poznámka: Vzhľadom na to, že v roku 2012 monitorovanie neprebiehало, porovnávanie nárastov bude uvádzané najmä oproti roku 2011.

Na základe výsledkov testovania je možné uviesť nasledovnú analýzu aktuálneho stavu dodržiavania štandardov pre obsah a funkčnosť webových sídiel:

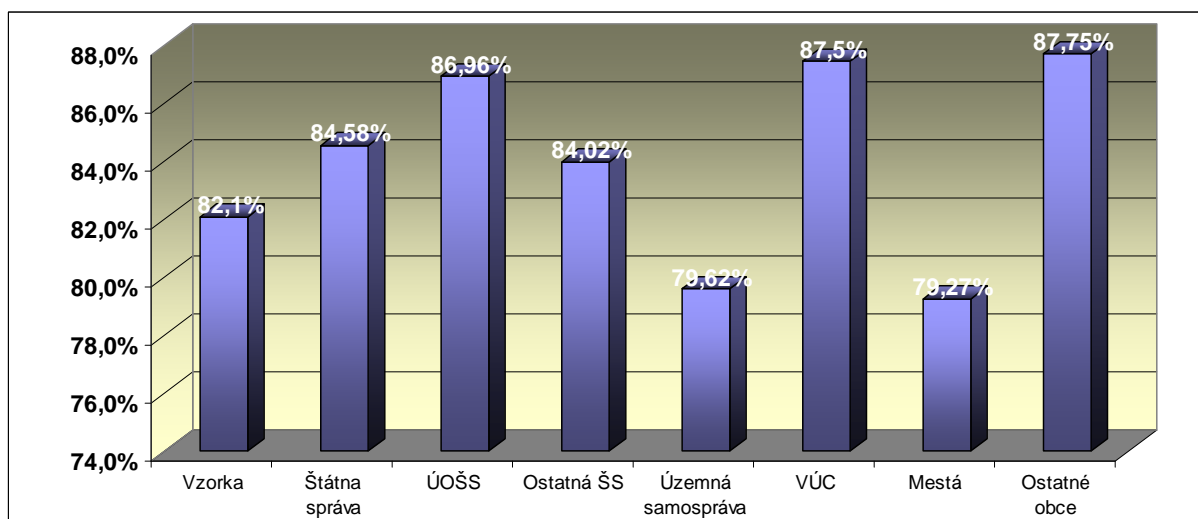
Kategória organizácie	Dodržiavanie § 15	Dodržiavanie § 16	Dodržiavanie § 17
Celá vzorka	68,51%	82,1%	77,96%
Štátna správa	72,15%	84,58%	75,43%
ÚOŠS	84,14%	86,96%	80,65%
Ostatná štátna správa	69,31%	84,02%	74,18%
Územná samospráva	64,86%	79,62%	80,5%
VÚC	78,86%	87,5%	88,75%
Mestá	67,76%	79,27%	78,11%
Ostatné obce	56,12%	87,75%	83,75%

Tabuľka č. 5 - Štatistické hodnotenie dodržiavania podľa kategórií povinných osôb

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

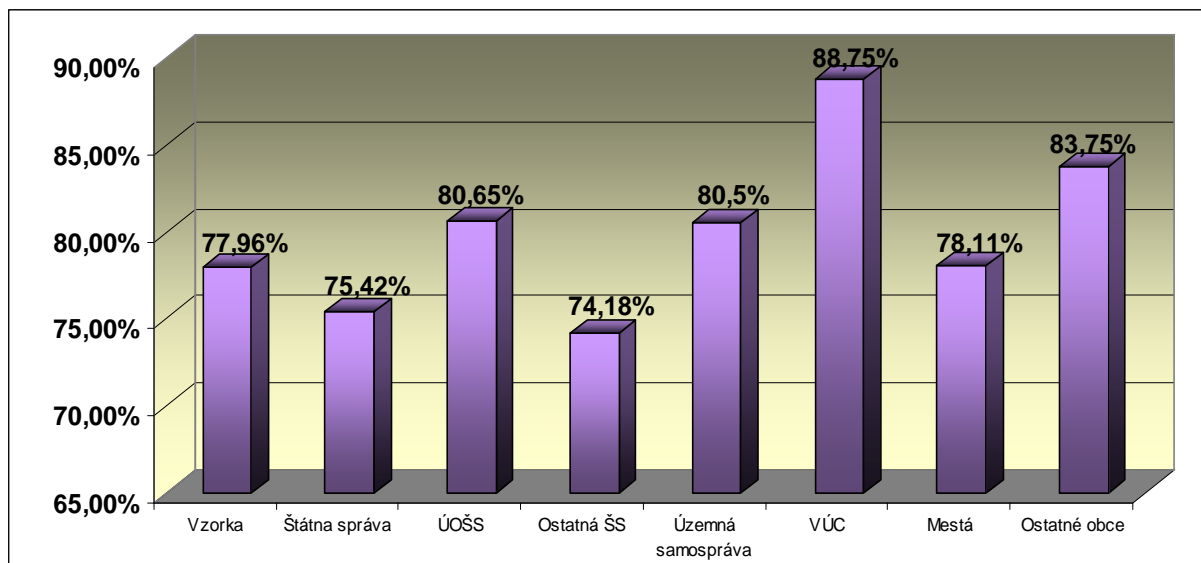

Graf č. 1 - Štatistické hodnotenie dodržiavania požiadaviek na obsah (§ 15) podľa kategórií povinných osôb

Graf č. 2 - Štatistické hodnotenie dodržiavania požiadaviek na komponenty a funkcionality (§ 16) podľa kategórií povinných osôb

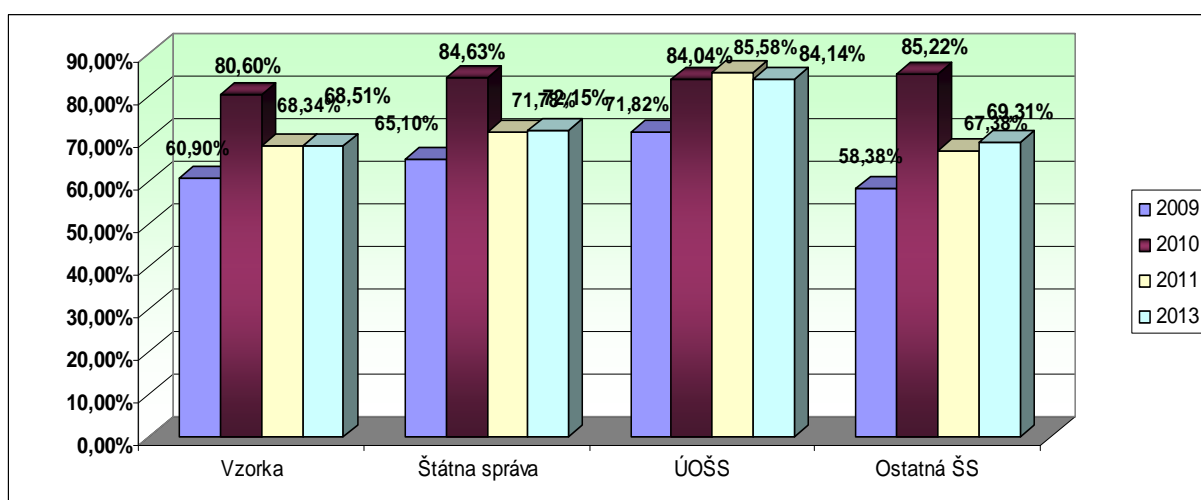
Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Graf č. 3 - Štatistické hodnotenie dodržiavania požiadaviek na vizuálne rozloženie (§ 17) podľa kategórií povinných osôb

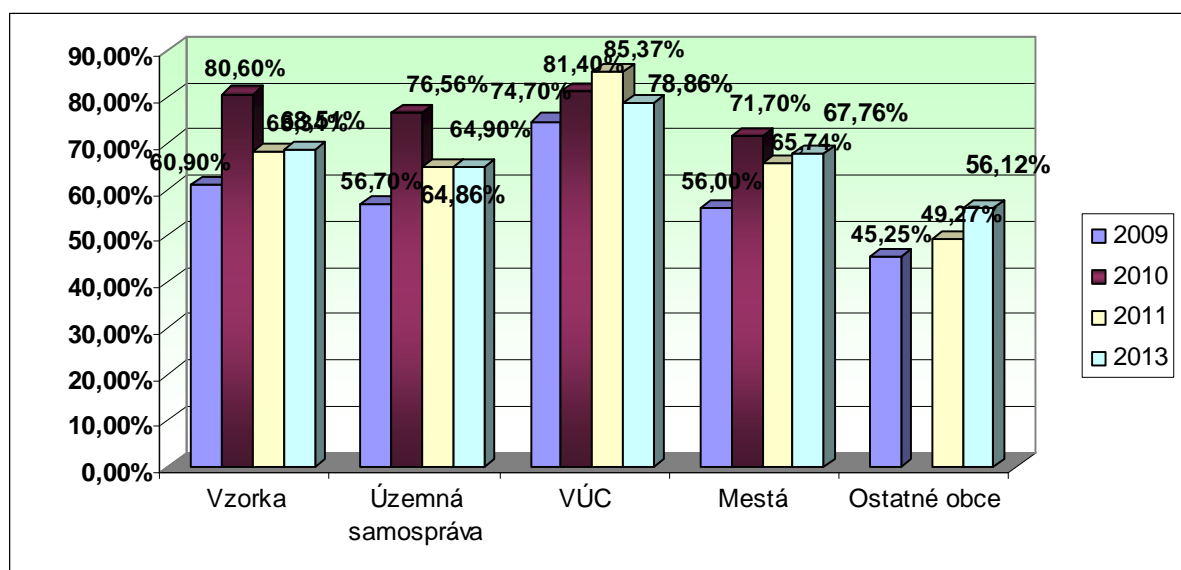
Ďalej uvádzame porovnanie s výsledkami v rokoch 2009, 2010 a 2011.

§ 15 – štandardy pre obsah webových sídiel

Graf č. 4 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre obsah webových sídiel v rokoch 2009 až 2013 pre štátnu správu

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

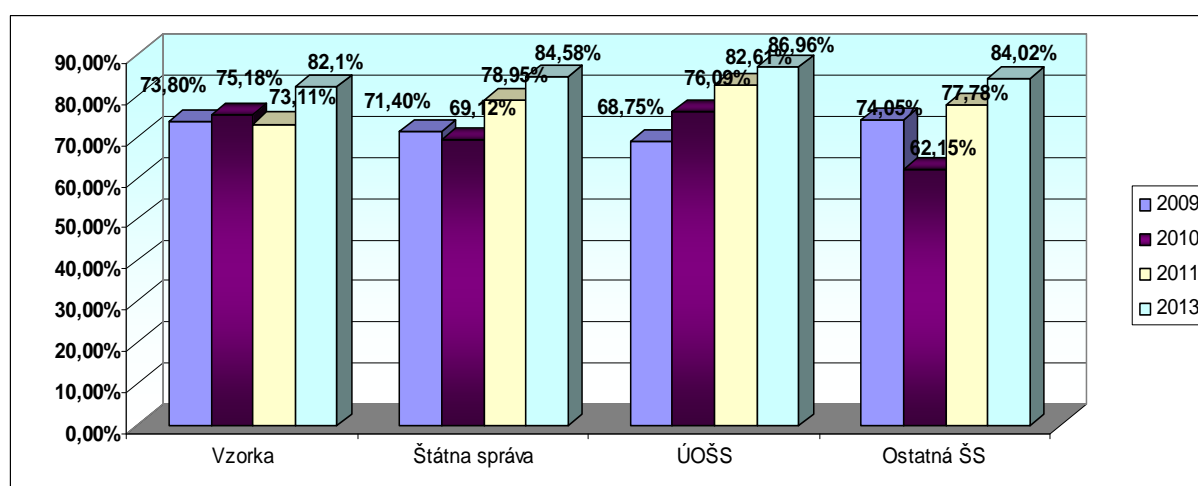

Graf č. 5 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre obsah webových sídiel v rokoch 2009 až 2013 pre územnú samosprávu

Z grafov je možné vidieť priebežné zlepšovanie* dodržiavania požiadaviek podľa § 15 vo všetkých segmentoch s výnimkou ÚOŠS a VÚC.

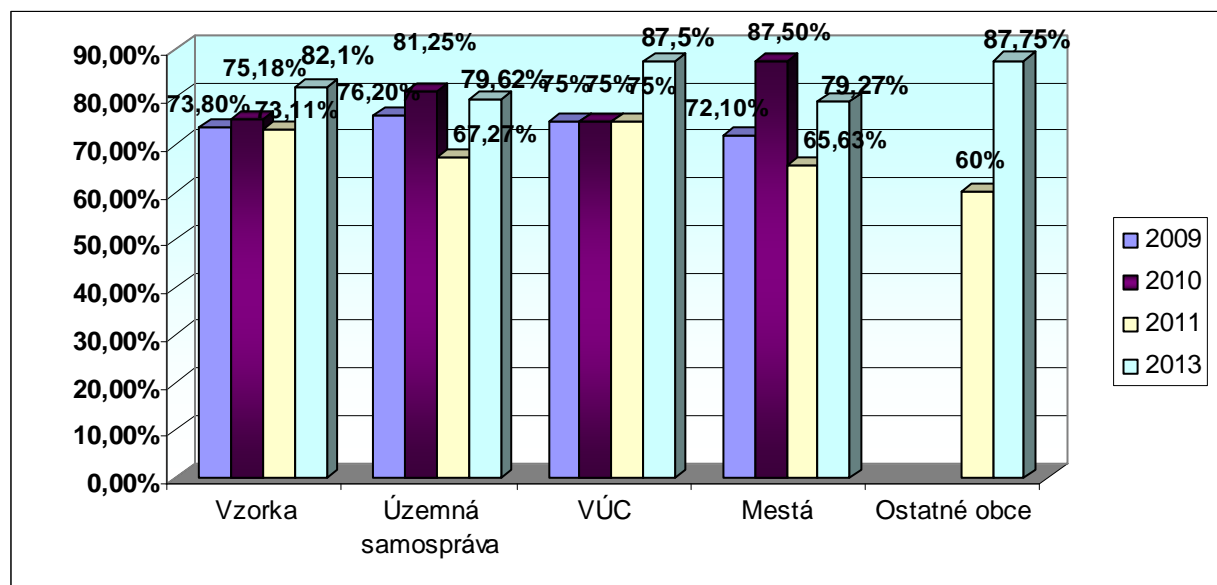
* **Poznámka:** Vzorka z roku 2010 nie je dostatočne štatisticky preukazná pre platnosť záverov v celom rozsahu verejnej správy, nie je preto vhodné na ňu prihliadať, je však dostatočne preukazná pre niektoré zvolené segmenty (ústredné orgány štátnej správy a samosprávne kraje).

§ 16 – štandardy pre komponenty a funkcionality webových sídiel

Graf č. 6 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre komponenty a funkcionality webových sídiel v rokoch 2009 až 2013 pre štátnu správu

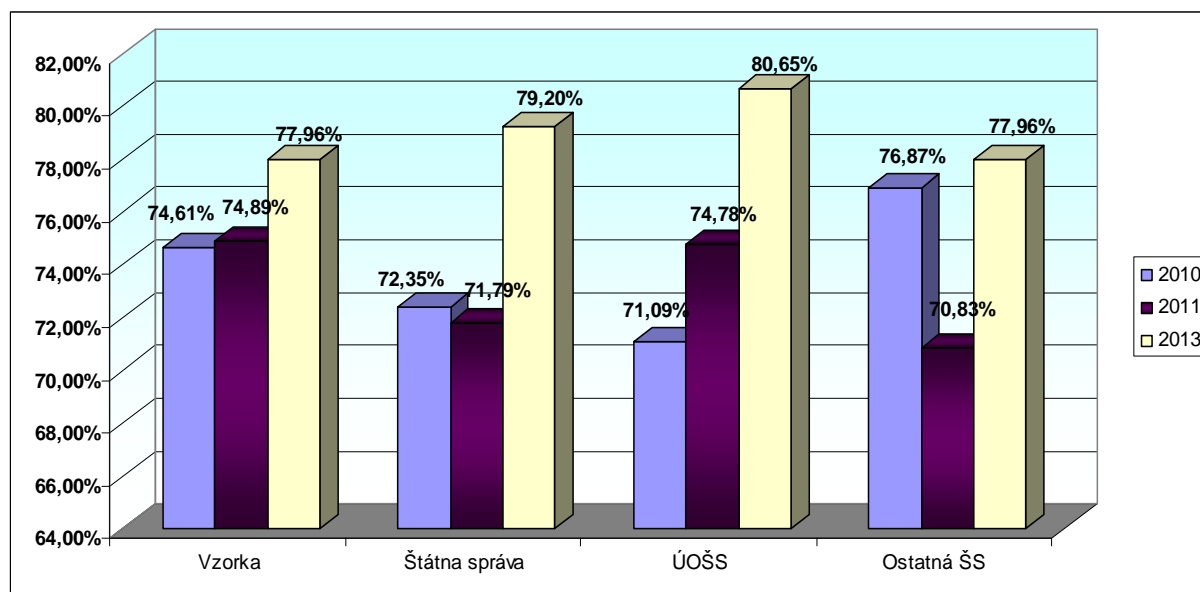
Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Graf č. 7 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre komponenty a funkcionality webových sídiel v rokoch 2009 až 2013 pre územnú samosprávu

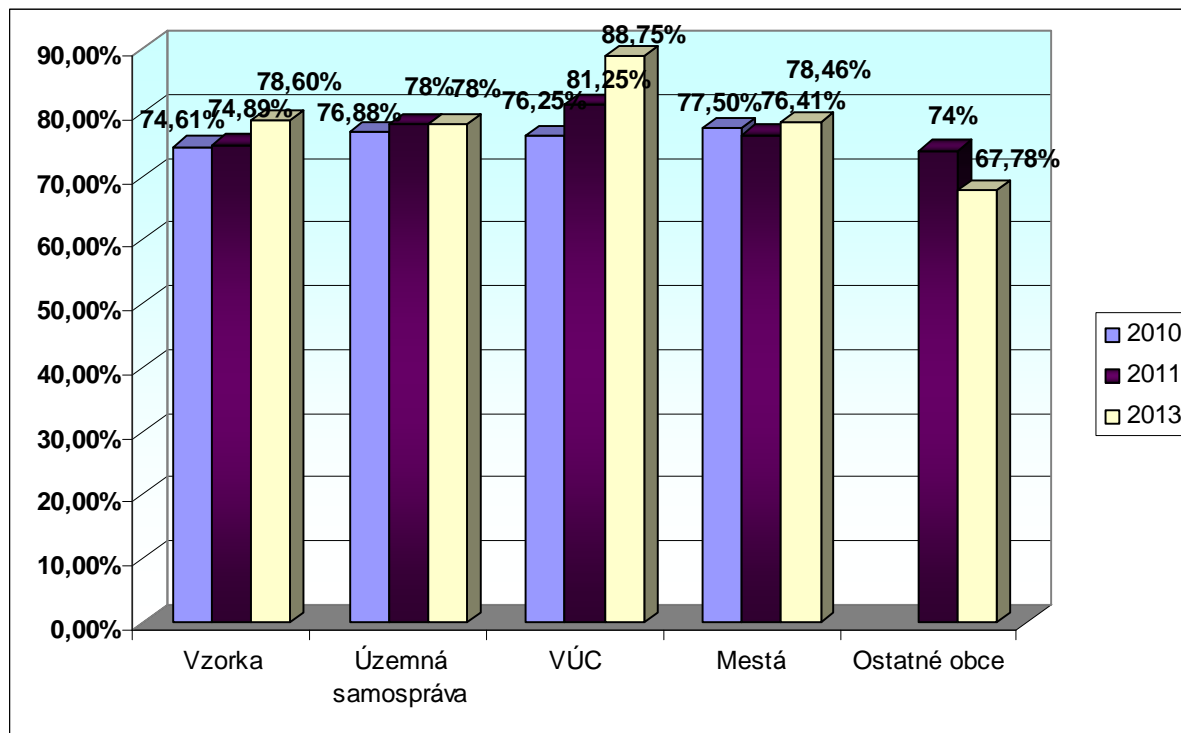
Štandardy pre vizuálne rozloženie webových sídiel bol zavedený a sledovaný až od roku 2010, preto sa porovnanie uvádza od tohto roku. Štandard nadobudol účinnosť d 15. júla 2011, skoršie výsledky sú iba informatívne.

§ 17 – štandardy pre vizuálne rozloženie webových stránok

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Graf č. 8 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre vizuálne rozloženie webových stránok v rokoch 2010 až 2013 pre štátnu správu

Graf č. 9 – Porovnanie priemerných výsledkov štandardov pre vizuálne rozloženie webových stránok v rokoch 2010 až 2013 pre územnú samosprávu

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené štatistické údaje dodržiavania jednotlivých požiadaviek štandardov podľa § 15 až § 17. Vzhľadom na možnosť hodnotenia „čiastočne“ bolo možné získať aj polovičné body.

Typ organizácie	§ 15 Obsah - pomocná výpočtová tabuľka						
	a) vyhlásenie	b) identifikácia SO	identifikácia TP	c) kontakty SO	kontakty TP	d) kompetencie SO	e) úradné hodiny SO
CELÁ VZORKA [250]	92	248	165	244,5	169,5	219,5	216
Štátna správa [120]	47	119,5	67,5	115,5	71,5	115	93,5
ÚOŠS [23]	15,5	23	17,5	23	21	22	22
Ostatná štátna správa [97]	31,5	96,5	50	92,5	50,5	93	71,5
Územná samospráva [130]	45	128,5	97,5	129	98	104,5	122,5
VÚC [8]	5	8	5,5	8	6	6	8
Mestá [82]	29,5	81,5	65,5	82	65	71,5	77
Ostatné obce [40]	10,5	39	26,5	39	27	27	37,5

Tabuľka č. 6: Štatistické vyhodnotenie počtu webových sídiel, dodržiavajúcich jednotlivé požiadavky štandardu pre obsah webového sídla (1. časť)

Typ organizácie	§ 15 Obsah - pomocná výpočtová tabuľka
-----------------	--

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

	f) anglická verzia	fb) identif. SO anglicky	identif. TP anglicky	fc) kontakty SO anglicky	kontakty TP anglicky	fd) kompetencie SO anglicky	fe) úradné hodiny SO anglicky	f14.4) účel sídla anglicky
CELÁ VZORKA [250]	138,5	127,5	70,5	124,5	74	97	82,5	115
Štátna správa [120]	82	73,5	31,5	76	36,5	71,5	44,5	68
ÚOŠS [23]	20	19,5	10,5	18	12	16	13	20
Ostatná štátna správa [97]	62	54	21	58	23,5	55,5	31,5	48
Územná samospráva [130]	56,6	54	39	48,5	38,5	25,5	38	47
VÚC [8]	6	6	5,5	6,5	6	4,5	5	6,5
Mestá [82]	42	41	28,5	35	28,5	16,5	26	34
Ostatné obce [40]	8,5	7	5	7	4	4,5	7	6,5

Tabuľka č. 7: Štatistické vyhodnotenie počtu webových sídiel, dodržiavajúcich jednotlivé požiadavky štandardu pre obsah webového sídla (2. časť)

Typ organizácie	§ 15 Obsah - pomocná výpočtová tabuľka		
	g) anglický a slovenský obsah nie je kombinovaný	h) zverejnenie verejného kľúča pre šírovanú poštu (spolu s kontaktnými správcu obsahu)	i) zverejnenie kontaktu na overenie verejného kľúča
CELÁ VZORKA [250]	162,5	250	250
Štátna správa [120]	77,5	120	120
ÚOŠS [23]	14	23	23
Ostatná štátna správa [97]	63,5	97	97
Územná samospráva [130]	85	130	130
VÚC [8]	2	8	8
Mestá [82]	52,5	82	82
Ostatné obce [40]	30,5	40	40

Tabuľka č. 8: Štatistické vyhodnotenie počtu webových sídiel, dodržiavajúcich jednotlivé požiadavky štandardu pre obsah webového sídla (3. časť)

Typ organizácie	§ 16 Komponenty a funkcionality webového sídla	
	a) RSS dodržiava alebo sa netýka	b) vyhľadávanie dodržiava alebo sa netýka
CELÁ VZORKA [250]	178	231
Štátna správa [120]	89	114
ÚOŠS [23]	18	22
Ostatná štátna správa [97]	71	92
Územná samospráva [130]	89	117
VÚC [8]	6	8
Mestá [82]	54	75
Ostatné obce [40]	29	34

Tabuľka č. 9: Štatistické vyhodnotenie počtu webových sídiel, dodržiavajúcich jednotlivé požiadavky štandardu pre komponenty a funkcionality webového sídla

Typ organizácie	§ 17 Komponenty a funkcionality webového sídla		
	a) kontakt v menu hore-dole	b) ak "kontakt" nie je v menu, je odlišený c) kontaktné info na úvode sú odlišené	d) kontakt SO a TP alebo odkazu na ne aj v spodnej časti webovej stránky
CELÁ VZORKA [250]	174,5	247,5	131,75

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Štátna správa [120]	77,5	119	59,5
ÚOŠS [23]	15	23	16,75
Ostatná štátna správa [97]	62,5	96	42,75
Územná samospráva [130]	97	128,5	72,75
VÚC [8]	7	8	5,5
Mestá [82]	56,5	80,5	46,25
Ostatné obce [40]	33,5	40	20,5

Tabuľka č. 10: Štatistické vyhodnotenie počtu webových sídiel, dodržiavajúcich jednotlivé požiadavky štandardu pre vizuálne rozloženie webových stránok

4. Zistenia

Výsledky z roku 2013 sú založené na rozsiahlej vzorke 250 webových sídiel, pričom oproti 1. etape nastali určité posuny.

Najviac porušovanou požiadavkou bola požiadavka podľa § 15 f) „Identifikácia technického prevádzkovateľa v anglickom jazyku“ (180 prípadov z 250), nasledovanou § 15 f) „Kontaktné informácie technického prevádzkovateľa v anglickom jazyku“ (176 prípadov z 250) a § 15 f) „Úradné hodiny správcu obsahu v anglickom jazyku“ (167,5 prípadov z 250).

Po predchádzajúce roky najčastejšie porušovaná požiadavka podľa § 15 a) „Uvedenie vyhlásenia o prístupnosti“ sa dostala na štvrté miesto (158 prípadov).

Najčastejšie chyby pri dodržiavaní jednotlivých požiadaviek je možné všeobecne popísať nasledovne:

Štandardy pre obsah webových sídiel:

- Vo viac ako polovici prípadov absentovalo vyhlásenie o prístupnosti.
- Často krát absentovala identifikácia a kontaktné informácie technického prevádzkovateľa.
- V prípade anglických verzií vo väčšine prípadov absentovali akékoľvek informácie o úradných hodinách, pričom funkčná anglická verzia absentovala v skoro polovici prípadov. V niektorých prípadoch existovali síce odkazy na anglickú verziu, avšak táto nebola funkčná. Ďalším problémom bolo miešanie slovenskej a anglickej verzie, resp. vloženie jednej anglickej webovej stránky ako časti slovenskej verzie, a to na sémanticky aj navigačne obtiažne nájditel'nom mieste.
- V určitom množstve prípadov sa úradné hodiny podateľne uvádzali iba v odkaze alebo menu, ktorý sa týkal slobodného prístupu k informáciám, avšak vo všeobecných kontaktných informáciách sa takáto informácia nenachádzala – tento postup nebol považovaný za chybu, avšak nie je považovaný za vhodný.

Štandardy pre komponenty a funkcionality webových sídiel:

- Najčastejšie nedodržanie bolo nepoužívanie RSS, avšak tu sa pomer oproti predchádzajúcim obdobiam výrazne zlepšil. Absencia vyhľadávania bola iba v minimálnom množstve webových sídiel.

Štandardy pre komponenty a funkcionality webových sídiel:

- Požiadavka na jednoznačné odlíšenie kontaktných informácií mimo menu bola dodržaná prakticky vo všetkých prípadoch.
- Požiadavku na správne umiestnenie položky Kontakt v menu dodržalo približne 70% monitorovaných sídiel, požiadavku na uvedenie kontaktných informácií správcu obsahu a technického prevádzkovateľa v spodnej časti približne 53%.

Pre tzv. jazykové mutácie (webové sídla v jazyku inom ako slovenskom) je možné konštatovať nasledovné:

- Obsah, poskytovaný v jazykovej mutácii, je väčšinou minimalizovaný na minimálnu možnú mieru a prakticky vždy obsahuje iba stručné statické údaje.
- Obsah a najmä kontaktné informácie bývajú väčšinou nedostatočné, najviac absentuje uvádzanie úradných hodín, pričom v množstve prípadov sa táto informácia v slovenskej verzii vyskytuje.
- V niektorých prípadoch boli použité integrované externé prekladacie nástroje, avšak tieto obvykle zďaleka nedokázali preložiť celý obsah a spôsobovali komplikácie v navigácii webového sídla a návrate do slovenskej verzie.

Pre porovnanie boli náhodne vybrané 2 webové sídla (www.siov.sk a www.uips.sk), ktoré boli monitorované o určitú dobu po zverejnení správy z 1. etapy, avšak žiadna náprava nebola na uvedených sídlach identifikovaná. Takýto stav však bol spozorovaný na viacerých webových sídlach aj v porovnaní so stavom v roku 2011, avšak bolo identifikovaných aj významné množstvo webových sídiel, ktoré prešlo úplným redizajnom.

Na základe grafov v kapitole 4 je možné konštatovať, že:

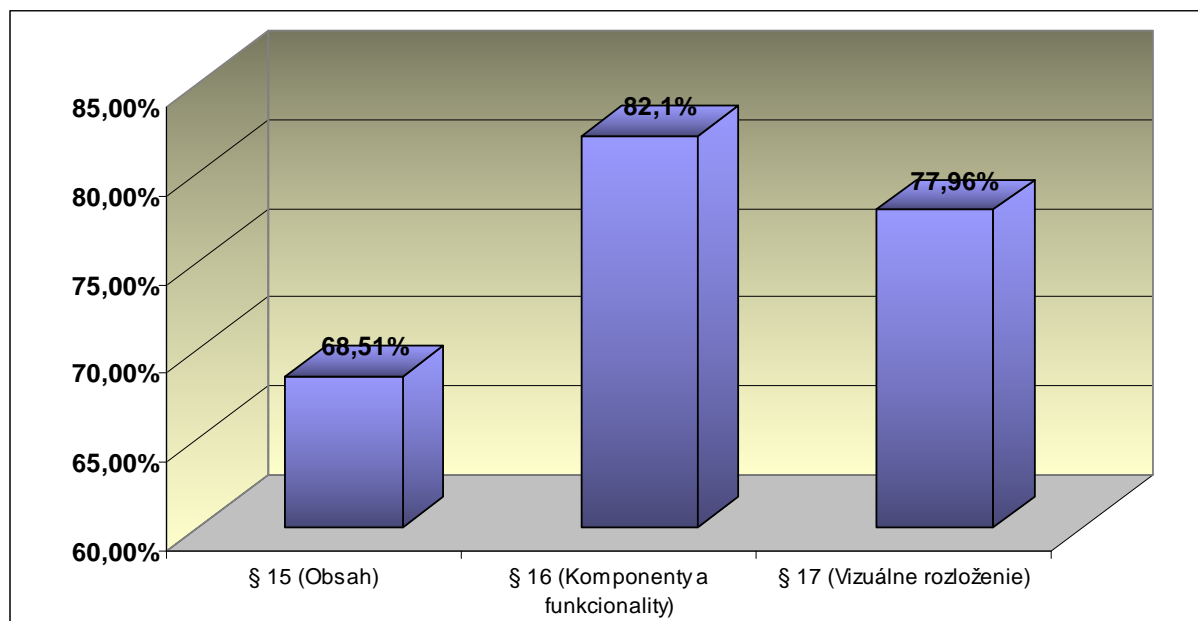
- vzorka z roku 2010 obsahovala iba obmedzený počet webových sídiel na utvorenie celkového presného odhadu a skoky hodnôt môžu byť príliš „ostré“, optimálne bolo preto porovnávanie voči rokom 2011 a 2009,
- opakovaná vzorka pre ÚOŠS, VÚC a krajské mestá bola úplná a teda presne vyhodnotiteľná, pre tento segment je porovnateľnosť presná vo všetkých rokoch,
- pre požiadavky na **obsah webových sídiel**
 - oproti roku 2011 dosiahli v roku 2013 najvyšší nárast obce, ktoré nie sú mestami, a to v hodnote 6,85% na výslednú hodnotu 56,12%, najvyššiu priemernú hodnotu však naďalej dosiahli ústredné orgány štátnej správy (84,14%),
 - bol celkový stav priemerných hodnôt oproti roku 2011 prakticky **nemenný** (nárast o 0,17%) z 68,34% na 68,51%, pôvodná hodnota v roku 2009 bola 60,9%, pričom výsledky z 1. etapy, ktoré sa zameriavali na väčšie organizácie, priniesli lepší výsledok,
 - priemerná hodnota presne sledovateľných štatistík ÚOŠS a VÚC v roku 2013 v oboch prípadoch poklesla, čo znamená, že dodržiavanie zo strany týchto povinných osôb sa zhoršilo,
 - rozdiel hodnôt štátnej správy (72,15%) a územnej samosprávy (64,86%) je výrazný, pričom pri webových sídlach štátnej správy pokleslo oproti roku 2011 celkovo až 34 sídiel, zlepšilo sa ich však 51, v prípade územnej samosprávy pokleslo 18 sídiel a zlepšilo sa 33,

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

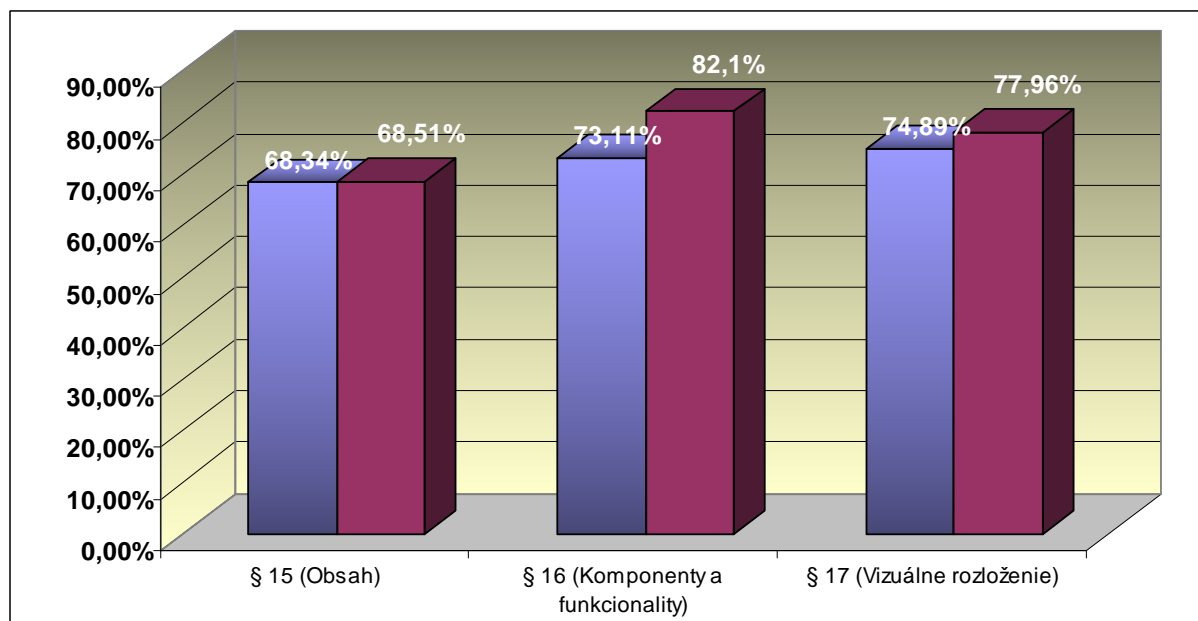
- v roku 2013 dosiahlo 10 webových sídiel 100% úroveň dodržiavania, avšak 48 (19,2%) sídiel naďalej zostáva pod úrovňou 50%, v roku 2011 dosiahlo 100% úroveň dodržiavania 12 webových sídiel a v roku 2010 ich bolo 8, takže táto hodnota sa príliš nemení, úroveň pod 50% v roku 2011 dosiahlo takisto 48 sídiel.
- pre požiadavky na **komponenty a funkcionality webových sídiel**
 - oproti roku 2011 dosiahli v tomto štandarde objektívne najvyšší nárast mestá, a to v hodnote 13,64% na výslednú hodnotu 79,27%, najvyššiu priemernú hodnotu vo výške 86,96% však opäť dosiahli ústredné orgány štátnej správy,
 - sa výrazne zlepšili všetky monitorované webové sídla orgánov územnej samosprávy (každý segment o viac ako 12%), štátny sektor sa priemerne zlepšil o približne 5%,
 - dosiahla väčšina webových sídiel 100% úroveň dodržiavania (171), ale ešte stále bolo nájdených 11 webových sídiel (4,4%), ktoré tento štandard vôbec nedodržiavajú,
 - sa celková hodnota priemerných hodnôt konečne zmenila k lepšiemu a po cca 3 rokoch stagnácie sa priemer zlepšil o 9% na aktuálnych 82,1%,
 - 100% úroveň dosiahla väčšina (171) webových sídiel, 11 sídiel však tento štandard vôbec nedodržiava,
- pre požiadavky na **vizuálne rozloženie webových stránok**
 - sa všetky kategórie pohybovali v priemernej hodnote vyššej ako 74%,
 - bola najvyššia úroveň dodržiavania dosiahnutá pri VÚC, a to 88,75%,
 - 66 webových sídiel dosiahlo 100% úroveň dodržiavania, menej ako 50% úroveň dosiahlo 39 (15,6%) webových sídiel.
- niektoré webové sídla sa za posledné 2 roky prakticky nezmenili, a to vrátane chýb, ktoré boli zistené už pred 2 rokmi.

Presné porovnania poklesov a nárastov jednotlivých webových sídiel si je možné pozrieť v prílohe 5.

Monitorovanie štandardov obsahu a funkčnosti webových stránok 2013

Graf č. 10 – Celkový stav dodržiavania štandardov funkčnosti webových stránok v roku 2013 (vzorka 250 sídiel)

Graf č. 11 – Porovnanie celkového stavu dodržiavania štandardov funkčnosti webových stránok v rokoch 2011 (vzorka 150 sídiel) a 2013 (vzorka 250 sídiel)

Vo všeobecnosti je teda vidno, že štandardizácia má vplyv na nárast kvality webových sídiel, pričom dodržiavanie požadovaných požiadaviek rastie. Tento nárast je však naďalej iba veľmi pozvoľný a preto sa aj naďalej odporúča pristúpiť k prísnejším opatreniam.